

1 יולי, 2020

בדואר רשום ובדואר אלקטרוני

לכבוד	
מר בנימין אריאל זומר	איריס שמר
מנהל ארצי	מנהלת תחום סביבה
חברת נובל אנרג'י מדיטרניאן למיטד בע"מ	חברת נובל אנרג'י מדיטרניאן למיטד בע"מ
אריק איינשטיין 1	אריק איינשטיין 1
ת.ד. 3300	ת.ד. 3300
הרצליה, מיקוד 4613102	הרצליה, מיקוד 4613102

נשלח לתיבות המייל: Binyamin.zomer@nblenergy.com - Iris.shemer@nblenergy.com

שלום רב,

הנדון: הודעה על הכוונה להטיל עיצום כספי לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 - אסדת הגז "לויתן"

בהתאם לסמכותי לפי סעיף 50 לחוק אוויר נקי, התשס"ח - 2008 (להלן - "החוק") הריני להודיע על כוונתי להטיל על חברת נובל אנרג'י מדיטרניאן למיטד בע"מ, ח.פ. 560017162 (להלן 'נובל' או 'החברה') עיצום כספי בסך **5,518,200 ₪** בגין הפרות בהתאם לסעיף 53(א)(2) לחוק בגין הפרת תנאים היתר הפליטה בניגוד לסעיף 17(א) לחוק והכל בהתאם למפורט להלן.

א. המעשים המהווים את הפרות:

כללי-

1. אסדת הגז "לויתן" אשר בבעלותה וניהולה של החברה הינה אסדה להנפקה וטיפול בגז טבעי (להלן - "האסדה"). האסדה הינה מקור פליטה טעון היתר פליטה בהתאם לתוספת השלישית בחוק אוויר נקי. ביום 06.11.19 ניתן לחברה היתר פליטה (מספר היתר 1901) עבור האסדה (להלן - "היתר הפליטה" או "ההיתר").

מצ"ב היתר הפליטה מסומן כנספת א'

אירוע החירום מיום 11/2/20

2. ביום 11.2.2020 (בשעה 6:53 בבוקר) התקבל דיווח ראשוני מטעם החברה בדבר הפסקת פעילות האסדה בשל תקלה. מאחר ובמסגרת הדיווח כאמור לעיל התקבל מידע חלקי, החברה נדרשה להעביר מידע נוסף

- במסגרתו הבהירה החברה לשאלת המשרד כי מדובר באירוע הדממת חירום (ESD) Emergency Shut down (להלן: "אירוע החירום"), בגינו הופעלו הלפידים (LP ו-HP). כן העבירה החברה בהמשך, בעקבות דרישת המשרד, פרטים נוספים בדבר כמות הגז ומשך הפעלת הלפידים.
- מצ"ב דיווח החברה במייל על אירוע החירום מסומן כנספח ב'.
3. לאחר בדיקת הנתונים שנמסרו על ידי החברה, ומשהתברר כי קיימות גרסאות שונות ביחס לסיבה בעטיה נגרמה התקלה, מצא לנכון המשרד לדרוש דיווח משלים בהתייחס לאירוע החירום ולסיבת התקלה. כן דרש המשרד שהחברה תשלים נתוני ניטור נוספים מהשעות 18:00 - 00:01 ביום האירוע.
- מצ"ב מכתבו של ראש אגף איכות אוויר במשרד מיום 12/2/20 מסומן כנספח ג'.
4. בתגובה לדרישת המשרד, העבירה החברה ביום 13.02.2020 דוח בדבר "מידע משלים בעקבות אירוע ESD באסדת לויתן".
- מצ"ב דוח החברה שהתקבל ביום 13.02.2020 מסומן כנספח ד'.
5. בנוסף לאמור, ביום 24.2.2020 הגישה החברה דוח תחקיר אודות אירוע החירום בהתאם לדרישה הקבועה בסעיף 12(א)(3) להיתר הפליטה בצירוף דוח תחקיר תפעולי ודוח תחקיר סייבר.
- מצ"ב דו"ח החברה מיום 24.02.2020 והנספחים שצורפו לדו"ח זה מסומנים כנספחים ה'1, ה'2, ה'3 ו- ה'4 בהתאמה.
6. מבדיקת הדיווחים של החברה בעקבות האירוע עולה כי היא הפרה את תנאי היתר הפליטה כפי שיפורט בהמשך.

תיאור ההפרות-

הפרה ראשונה - חריגה בריכוזי הפליטה המותרים

7. בסעיף 3(א) להיתר נקבע כי "לא יפלטו גזי פליטה מתהליכי הייצור ומתהליכי שריפת דלקים ממקורות פליטה מוקדניים אלא דרך הארובות המצוינות בטבלה א' ובהתאם למגבלות וערכי הפליטה המצוינים לצידן".
- עפ"י טבלה א' שבהיתר הריכוז המרבי המותר לפליטה של סה"כ החומרים האורגנים (TOC), בגזי הפליטה בארובת מחמם מס' 4 שבאסדה הינו 20 מ"ג למק"ט.
8. במהלך תקופה של כחודש בדיגומים שבוצעו בארובת מחמם 4 EAP-3030 (מס' מזהה 195552)(להלן - הארובה) נמדדו חמש חריגות של המזהם TOC. הבדיקה נערכה בשיטת USEPA 25a באמצעות מעבדה מוסמכת בהתאם לנוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה 2002 על עדכוניו.
9. מממצאי דו"ח תוצאות הדיגומים עולה כי -
- ביום 15/1/20 נמדד ריכוז של 24.51 מק"ט TOC ;

- ביום 11/2/20 נמדד ריכוז של 36.86 מק"ט TOC ;
ביום 12/2/20 נמדד ריכוז של 25.30 מק"ט TOC ;
ביום 14/2/20 נמדד ריכוז של 25.91 מק"ט TOC ;
ביום 15/2/20 נמדד ריכוז של 29.46 מק"ט TOC .
10. בכל חמשת המועדים חרג ריכוז סך כל החומרים האורגניים (המבוטא כ- TOC) שנמדד בארובה מערך הפליטה המרבי המותר למהם זה גם לאחר הפחתת אי וודאות סופית של 12.7% על בסיס החישוב מדוחות המעבדה. שיעור החריגה של ה- TOC שנמדד הוא בטווח של בין 120%-180% מערך הפליטה המרבי המותר בהתאם להיתר הפליטה.
11. הדבר מהווה הפרה של סעיף 3(א) בהיתר.
מצ"ב תוצאות הדיגומים מסומנים כנספחים ו', ז', ח', ט' ו- י' בהתאמה.

חומרת ההפרה:

12. בכל התקופה המתוארת לעיל הופעלה האסדה תוך חריגות חוזרות ונשנות מערכי הפליטה של TOC כפי שנקבעו לה. פרמטר זה (TOC) כולל גזים שונים לרבות מתאן ובנזן. פליטה חריגה של TOC משמעותה פליטה חריגה של מזהמים אלו. יוסף כי מתאן הוא גז חממה שהוגדר כמזהם בהתאם לסעיף 2 בחוק אוויר נקי בהיותו חומר שנוכחותו באוויר גורמת או עלולה לגרום לשינוי באקלים ובנזן הינו גז הידוע כמסרטן וודאי בבני אדם. בנסיבות העניין פליטתם של גזים אלה לאוויר בחריגה מהמותר על-פי ההיתר חמורה ופוגעת באיכות סביבה.

הפרה שניה - הפעלת לפיד ה- HP בניגוד לתנאי היתר הפליטה

13. בהתאם לסעיף 12(א)(1) להיתר נקבע כי הפעלת לפיד ה- HP מותרת רק בעת פעילות לא שגרתית הכוללת מקרה חירום או תחזוקה על פי תכנית מאושרת.
14. על פי נתוני מד הספיקה של הלפיד, הזרמת הגזים מתבצעת בתדירות גבוהה (כמעט באופן יומי), דבר המעיד על הפעלת הלפיד בשגרה בניגוד להיתר. יובהר כי במועדים בהם בוצעה הזרמה של גז ללפיד ה- HP לא דווח על מקרה חירום ולא דובר בפעולה לצרכי תחזוקה. למען הסר ספק, תכנית תחזוקה לא הוגשה ולכן גם לא אושרה על ידי רכז איכות אוויר.
- מצ"ב נתוני ניטור מד הספיקה נכון ליום 13.6.2020 כנספח י"א
15. להשלמת התמונה יצוין, כי בהתאם לנתוני המפרט הטכני של היצרן (לפיד), שצורף על ידי החברה במסגרת מסמכי הבקשה להיתר הפליטה, בפעילות שגרתית של האסדה מוזרם באופן שוטף חנקן (purge) בספיקה

של עד [REDACTED]
[REDACTED]

16. למרות האמור, נתוני הניטור הרציף של מד הספיקה ללפיד ה-HP, הממוקם לאחר ה-KO DRUM (שמטרתו הפרדה ואיסוף שאריות נוזלים טרם הזרמת הגזים ללפיד), מצביעים על נתוני ספיקה גבוהים מספיקת ה-purge הכוללת (0.04 MMSCFD). המסקנה המתבקשת הינה שמתבצעת הזרמה של גז ללפיד באופן כמעט יומי בניגוד לתנאי היתר הפליטה.
17. לא למותר לציין כי גם מנתוני מד ספיקת הלפיד שהועברו על ידי החברה במסגרת נספח ד' כאמור עולה כי עוד לפני שהחל אירוע החירום, התבצעה הזרמת גזים בספיקה משתנה ללפיד בין השעות 00:01 - 03:21. הדבר מהווה הפרה של סעיף 12(א)(1) בהיתר כאמור.
18. מכאן שהפעלת לפיד ה-HP לא מתבצעת רק בעת פעילות לא שגרתית וזאת בניגוד לסעיף 12(א)(1) להיתר.

הפרה שלישית - הפעלת מתקני ייצור ללא אמצעי טיפול

19. בסעיף 7 להיתר הפליטה נקבע כי בעל מקור הפליטה יפעיל את כל אמצעי הטיפול במקור הפליטה בכל עת בה מופעלים מתקני הייצור אליהם הם מחוברים.
20. על פי הנתונים המצויים בדינו, במועדים שונים הוזרמו גזים ללפיד ה-HP ונפלטו לסביבה ללא שריפה (COLD VENT) כמתחייב לפי סעיף 12(א) להיתר.
21. הואיל ותנאי ההיתר אוסרים באופן מפורש פליטה של מזהמים לסביבה לרבות גז פחממני המשמש כ-purge ללא טיפול בהם תחילה במתקני השבה (FGRU) וטיפול (לפידים - HP, LP), ותוך עמידה בדרישות מפורשות בדבר חובת שריפת המזהמים טרם פליטתם לסביבה (ראו לעניין זה סעיפים 12(א)(2), (ב), ו- (ג)(1) ו- (2)), הזרמת גזים ללפיד ופליטתם לסביבה ללא שריפה מהווה הפרה של סעיף 7 בהיתר.

הפרה רביעית - אי עמידה בתנאים מקדימים בעת הפעלת הלפיד

22. בהתאם לסעיף 12(ג)(1) ו- (2) בהיתר נקבע כי בעת הפעלת הלפידים חייבים להתקיים התנאים המקדמיים הבאים: "קיום להבת פיילוט אשר תאפשר שריפה מיידית של הגזים שישלחו ללפידים".
- "שריפה ביעילות של 99% ונטולת עשן".
23. חרף הדרישות הקבועות בהיתר הפליטה לעניין זה, בהתאם לנתוני דוח אירוע החירום שהגישה החברה (ראה נספח ד' לעיל), ביום 11.02.20 (יום אירוע החירום), בין השעות 03:21 - 24:00, נתוני מד הספיקה בלפיד ה-HP הראו ספיקות משתנות מ-

24. עוד יצוין, כי מעבר לעובדה שבשעת תחילת אירוע החירום (38:3 לפנות בוקר), נתוני מד הספיקה שנמסרו על ידי החברה הראו הזרמה של גזים ללפיד ה-HP, גם נתוני המצלמה שנמסרו למשרד במסגרת נספח ד' בצירוף נספח הסבר (CAMERA FILES PROPERTIES) המתייחס ל- TIME FRAME (חותמת זמן), מצביעים על כך שהבעירה בלפידים החלה רק בשעה 39:3, כלומר בפער של דקה לפחות במהלכה הזרם גז ללא שריפה. גם לעניין זה ראו בנספח ד' את החיווי על מצב להבת הפיילוט בלפיד ועל כך שבשעה 39:3 הוא היה כבוי.
25. מכאן שהפעלת הלפידים לא בוצעה בהתאם לתנאי ההיתר ובניגוד לסעיף 12(ג)(1) ו- (2).

חומרת ההפרות:

26. הזרמת גזים בלפידים ופליטתם לאוויר ללא הפעלת אמצעי טיפול בשריפה שמטרתו להפחית באופן משמעותי (ביעילות של 98%) את ריכוז המזהמים הנפלטים לאוויר, ובמקרה דן פליטת חומרים אורגניים נדיפים, מהווה הפרה של הוראות חוק אוויר נקי ושל תנאי היתר הפליטה. מדובר בהפרה חמורה שיש בה כדי לפגוע באיכות הסביבה וכן לגרום לשינויי אקלים.

הפרה חמישית - אי מדידה של נתוני ספיקת הלפיד באמצעות מד הספיקה בעת אירוע החירום

27. בסעיף 12(ג)(3)(א) לתנאי ההיתר שכותרתו "לפידים" נקבע כי:
- "בלפידים HP ו-LP יתקיימו התנאים הבאים: (3). ניטור ומעקב רציף אחר פעילות כל הלפידים יתבצע בכל עת בחדר הבקרה שבמקור הפליטה על פי הדרישות הבאות: (א). ניטור רציף באמצעות מכשיר למדידת הספיקה הנפחית של כל הגזים המנותבים לכל לפיד".
28. במהלך אירוע החירום כאמור לעיל, ובהתאם לנתוני ספיקת הלפידים שדווחו על ידי החברה, נראה כי במספר מקרים חוזרים ונשנים מד הספיקה הראה כי אין הזרמה של גז ללפידים (ספיקה 0), בעוד שעל פי נתוני המצלמה של הלפידים באותו הזמן נצפתה בעירה בלפיד ה-HP וה-LP.
29. המסקנה המתבקשת היא שלא בוצעה מדידה רציפה של הספיקות ללפיד שכן לא תיתכן בערה בלפידים ללא הזרמה של גז. לעניין זה אנא ראו נספח ד' והנתונים אודות מדי הספיקה שמדדתי במהלך אירוע החירום. מכאן שהופר סעיף 12(ג)(3)(א) להיתר כאמור לעיל.

חומרת ההפרה:

30. מדובר בהפרה חמורה של תנאי היתר הפליטה ופגיעה ביכולת הפיקוח של גורמי המשרד והטעייתם בנוגע לפעילות האסדה. במקרה דן נתוני הספיקה מהווים אינדיקציה לפעילות הלפידים אשר הוגבלו בתנאים ובדרישות שיש לקיים לפני ההפעלה, במהלך ההפעלה ובתום ההפעלה של הלפידים.

אי קיום דרישות ההיתר ככתבו וכלשונו מונע מגורמי המשרד להפעיל את סמכות הפיקוח על פעילות האסדה עליה אמון המשרד במקרים הדורשים זאת ובזמן אמת. מעבר לכך, אי מדידה של ספיקות הלפיד מונע מהמשרד את היכולת להעריך את כמות הפליטה, ובכך למעשה נפגעת יכולתו לצפות תרחישים המהווים סיכון סביבתי ולמנוע אותם או לכל הפחות להיערך מספיק זמן מראש למקרים כאלה כדי לצמצם השפעתם על הסביבה ועל חיי אדם.

אי קיום דרישות ההיתר או מסירת דיווחים לא מדויקים או חמור מכך, מסירת דיווחים מטעים, בהכרח פוגעים ביכולת המשרד לפעול בזמן אמת ולמנוע פגיעה באיכות הסביבה בתרחישים קיצוניים או בעלי פוטנציאל להיות קיצוניים.

הפרה שיטתית - תקלה בחיווי זיהוי תקינות להבת הלפיד

31. בסעיף 12(ג)(3) לתנאי ההיתר שכותרתו "לפידים" נקבע כי:
- "בלפידים HP ו-LP יתקיימו התנאים הבאים: (3). ניטור ומעקב רציף אחר פעילות כל הלפידים יתבצע בכל עת בחדר הבקרה שבמקור הפליטה על פי הדרישות הבאות: (ג). חיווי לזיהוי תקינות להבת הפיילוט כאמור בסעיף קטן (ג)(1)".
32. בהתאם לדיווח שנמסר מהחברה בעקבות אירוע החירום מיום 11/2/20 (בהתאם לנספח ד' כאמור לעיל), בעת האירוע החיווי לזיהוי להבת הפיילוט בלפידים HP ו-LP היה במצב כבוי (OFF) בין השעות 03:39 - 03:41 וכן בין השעות 05:09 - 05:56 בלפיד LP ובשעה 04:57 בלפיד HP זאת בניגוד לתנאי היתר הפליטה המחייבים פעילות רציפה וקבועה של החיווי.
33. בכך הפרה החברה את סעיף 12(ג)(3) בהיתר כאמור.

חומרת ההפרות:

34. חיווי לזיהוי להבת הפיילוט במצב כבוי (OFF) מהווה הפרה חמורה של תנאי היתר הפליטה והוראות חוק אוויר נקי. להבת הפיילוט משמשת כמקור הצתה מידי לגזים המוזרמים ללפיד ה-HP, ואילו החיווי על להבת הפיילוט מהווה אמצעי בקרה שנועד לוודא את קיומה של להבת הפיילוט בכל עת. חיווי להבת פיילוט במצב כבוי (OFF) משמעותו אי קיום מקור הצתה בעת הזרמת גזים ללפיד ה-HP, המוביל לשחרור גזים לא מטופלים לסביבה.

הפרה שביעית - אי דיווח על אירוע הפעלת הלפיד

35. בסעיף 24(א) להיתר שכותרתו "דיווח" נקבע כי:
- " בעל מקור הפליטה ידווח באופן מידי ולא יאוחר מ- 24 שעות ממועד הגילוי, לרכז איכות האוויר, על כל חריגה או חשש לחריגה מערכי הפליטה, נסיבותיה והפעולות שנקט לצורך הפסקתה, וכן על כל תקלה כמפורט בסעיף 9(א)"

36. סעיף 9(א) לתנאי ההיתר שכותרתו "מערכת התרעה" קובע כי על בעל מקור הפליטה להתקין ולהפעיל מערכת ממוחשבת להתרעה שתשודר לחדר הבקרה במערכות ובמתקנים המפורטים בסעיף זה. מנתוני הניטור הרציף המפורטים בדיווח החברה (נספח ד' כאמור) עולה כי לאחר החזרה לשגרה בתום אירוע החירום, הופעל לפיד ה-LP (בין השעות 13:42-13:35). הפעלת הפיד שלא במסגרת אירוע החירום מצביעה על תקלה. על תקלה זו היה על החברה לדווח כמתחייב מסעיפים 24(א) ו-9(א) להיתר הפליטה.

חומרת ההפרות:

37. בעל מקור הפליטה הפר תנאי בהיתר הפליטה המחייב דיווח בתום אירוע הפעלה של לפידים. אי מסירת מידע לרבות דיווחים על פי תנאי היתר הפליטה מהווה הפרה חמורה.

ב. סכום העיצום הכספי :

לאור האמור לעיל, ועל אף שנמצאו 7 הפרות של תנאי היתר הפליטה, החלטתי לאחר ששקלתי את הדברים לאחד את ההפרה החמישית וההפרה השישית לעיצום אחד שכן שתי ההפרות עוסקות באי קיום דרישות במסגרת הניטור והמעקב הרציפים אחר פעילות הפיד.

אשר על כן, מצאתי לנכון להטיל על התאגיד עיצום כספי בסכום כולל של 5,518,200 ₪ בגין 6 הפרות כאשר כל אחת מהן עומדת על 919,700 ₪.

ג. זכות הטעון:

1. בהתאם להוראות סעיף 51 בחוק, וכן בהתאם לתקנות אוויר נקי (הפחתה של סכום עיצום כספי ופריסת תשלומים), התשע"א - 2011, ולעניין הכוונה להטיל עליכם עיצום כספי, הנכם רשאים להגיש אליי את טענותיכם בכתב תוך 30 ימים מיום מסירת הודעה זו. את טענותיכם יש לשלוח למשרדי באמצעות דואר רשום וכן בדואר אלקטרוני לתיבה - ltzumav@sviva.gov.il (יודגש כי משלוח טענות באמצעות דואר אלקטרוני לא יבוא במקום משלוחם באמצעות דואר רשום).

2. במידה ולא יועברו טענותיכם בכתב כאמור בסעיף ג'1 -

2.1 יש לראות בהודעה זו, דרישת תשלום לפי סעיף 52 לחוק שנמסרה לכם כדין. תשלום העיצום הכספי במקרה זה יבוצע תוך 60 ימים מיום מסירת הודעה זו.

2.2 לפי סעיף 60 לחוק אני מורה לכם לפרסם את דבר הטלת העיצום הכספי באתר אינטרנט ובאחד מהעיתונים היומיים המתפרסמים בתפוצה ארצית נרחבת בישראל ובתיאום עם הח"מ. הפרסום יכלול את שם החברה, את מהות ההפרה שבשלה הוטל ונסיבותיה ואת סכום העיצום, והכל בכפוף להוראות סעיף 21(ד)(1).

- ד. את העיצום הכספי עליכם לשלם באמצעות הפקדה ישירה או העברה בנקאית לחשבון שמספרו 27264 בבנק הדואר.
- ה. עליכם להעביר אישור על תשלום העיצום הכספי מהמוסד הבנקאי באמצעותו בוצע התשלום. אישור התשלום יכול את הפרטים המלאים של הגורם המשלם לרבות שם תאגיד, ח.פ. וכתובת מעודכנת. את אישור התשלום יש לשלוח לכתובת דואר אלקטרוני: Itzumav@sviva.gov.il ולוודא קבלתו.
- ו. לעיצום כספי שלא שולם במועד, ייוספו הפרשי הצמדה וריבית עד לתשלומי, הכל בהתאם להוראת סעיף 58 לחוק.

בברכה,

ד"ר צור גלין
ראש אגף איכות אוויר ושינוי אקלים

העתקים:

מר דוד יהלומי, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה.
עו"ד דלית דרור, יועצת משפטית המשרד להגנת הסביבה
גבי שולי נזר, סמנכ"לית בכירה לתעשיות ורישוי עסקים, המשרד להגנת הסביבה
מר יצחק בן דוד, סמנכ"ל אכיפה, המשרד להגנת הסביבה
מר שלמה כץ, מנהל מחוז חיפה, המשרד להגנת הסביבה
מר רני עמיר, מנהל היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית, המשרד להגנת הסביבה
מר רם גרינוולד- ראש תחום פיקוח היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית, המשרד להגנת הסביבה
מר יבגני מלכין- ראש תחום משאבי אנרגיה בים, היחידה הארצית להגנת הסביבה הימית, המשרד להגנת הסביבה
מר נדב צוק, חשב המשרד להגנת הסביבה
עו"ד איריס שליט, לשכה משפטית, המשרד להגנת הסביבה
עו"ד יוסי פרייס, מנהל מחלקה בכיר (גביה ועיצומים כספיים), המשרד להגנת הסביבה
מר גיא לסט, ראש תחום צמצום זיהום אוויר מתעשייה, אגף איכות אוויר ושינוי אקלים, המשרד להגנת הסביבה
מר אלון סטמלר, אגף איכות אוויר, המשרד להגנת הסביבה
גבי רותם ישי-זמיר, אגף איכות אוויר, המשרד להגנת הסביבה
ד"ר רותי קירו, אגף איכות אוויר, המשרד להגנת הסביבה
עו"ד בתיה גטהון, לשכה משפטית, המשרד להגנת הסביבה
לשכת הדוברת, המשרד להגנת הסביבה